

Viktig uttalelse fra Russlandsseminaret

Photo by Suvi Helko

Naboer som venner – ikke fiender

Det nordisk russiske seminaret/webinaret som ble arrangert i Oslo 12.-14 november 2021 var spesielt givende og inspirerende, med deltakere og foredragsholdere fra Danmark, Finland, Grønland, Island, Norge, Russland, Sverige og Åland. Bekymringene og perspektivene var delt.

Målet med seminaret var å utdype det overordnede temaet. ”Naboer som venner – ikke fiender”, ved å styrke kontakt og samarbeid mellom nordiske og russiske fredsorganisasjoner og aktivister. Mer enn 50 deltakere i Oslo og 30 på nett diskuterte i løpet av tre dager sikker lagring av atomavfall, nytenkning rundt sikkerhet og strategier for fred, demilitarisering av Østersjøen, spesifikke utfordringer som handler om Arktis og hvordan Nordisk råd og Russland kan fremme fred .

De fleste store verdensledere fortsetter å opptre som om militærmakt er svaret på dagens utfordringer, noe som kommer fram i det gamle romerske mottoet: *Hvis du vil ha fred, må du forberede deg på krig, Si vis pacem, para bellum*. Denne tankegangen er farlig og foreldet. Med utgangspunkt i FN, forskning og dyp menneskelig erfaring, ønsker vi å foreslå et paradigmeskifte, ikke forberede seg på det verste, men forberede seg på det beste i hverandre. Vi må ta tak i grunnårsakene til konflikter, ikke bare symptomene og diskutere hvordan vi kan fremme fred, nedrustning og et sunt miljø. Å fortsette strategiske fremtidsrettede praktiske initiativ og løsningsorienterte dialoger er et must.

Vi ønsker å ivareta og styrke en fredelig utvikling mellom de nordiske landene og Russland, ikke minst i Østersjøregionen og i Arktis, arbeide mot fiendeoppfatninger, fremme en kultur for fred og menneskelig sikkerhet, integrere likestilling. Regjeringene rundt Østersjøen og Arktis bør muliggjøre og oppmuntre folk til å kontakte mennesker for meningsfull og fredelig dialog, med spesiell oppmerksomhet til å sikre urfolks rettigheter og myndiggjøring av mennesker. Vi anser det som viktig å utvide kunnskapen om hverandres kulturer og kreativitet.

Vi er skremt av en økende mistenksomhet og desinformasjon og avviser anklagene mot fredsbevegelsene i «vesten» for å være bærere av russisk desinformasjon, og freds- og miljøstemmene i Russland for å bli stemplet som «utenlandske agenter». Uavhengige stemmer for fred trenger oppmuntring og beskyttelse.

Det er behov for å styrke strategier for å overvinne militarisering, etablering av utenlandske baser, uholdbar utnyttelse av naturressurser og miljøødeleggelse. En nordisk-russisk konferanse om håndtering av atomavfall er under planlegging. Til syvende og sist streber vi etter å bli en nordisk sone fri for atomvåpen.

Samarbeidet mellom miljø- og fredsorganisasjoner i Norden og Russland er avgjørende. COP26 i Glasgow var viktig, men militær forurensning og overdreven energiforbruk må tas opp både i nasjonale planer og internasjonale klimaavtaler. Dette nødvendiggjør en klar beslutning om å avvæpne og redusere våpenproduksjon og våpenhandel betydelig. Fredsorganisasjonene i Norden oppfordrer Nordisk Råd til å ta mer aktivt del i arbeidet for fred og rettferdighet, i Østersjøregionen og i Arktis, og foreslår bl.a. opprettelsen av en underkomité for fred, nedrustning og menneskelig sikkerhet. Vi støtter initiativet til Finlands president om å organisere en ny OSSE-konferanse i 2025 i ånden til den opprinnelige OSSE-konferansen i Helsingfors. Vi vil fortsette å fremme mellommenneskelig utveksling, dialog og gjensidig forståelse over hele regionen.

Ingeborg Breines

